

ANTON VAN ZANTBEEK

Boerenbedrog

SUCCESSIERECHTEN ZIJN in Vlaanderen al vele jaren een hot topic. Iedereen heeft er een mening over. Politieke partijen lanceren met de regelmaat van een klok nieuwe ideetjes. Die gaan van iedereen gratis 250.000 euro laten erven over erfenissprongen tot de af-schaffing van de erfbelasting tussen partners. Die jarenlange politieke dandendrang vertaalt zich in een niet-afflatende stroom van wetwijzigingen.

Daar is sinds 2015 de Vlaamse belastingdienst (Vlabel) bij gekomen. In tegenstelling tot Brussel en Wallonië heeft Vlaanderen beslist de successierechten zelf te innen via Vlabel. Vlabel heeft die nieuwe bevoegdheden heel enthousiast ingevuld. Eindelijk kon men zich buigen over belastingen waar de Vlaming echt wakker van ligt! Het nieuwe speeltje werd dan ook meteen uitgetoet. Allerhande administratieve standpunten werden gewijzigd, hervormd, herschreven en ingetrokken. Sommige standpunten zijn in de drie jaar dat Vlabel bevoegd is, al meer dan tien keer gewijzigd. Met veel *trial* maar jammer genoeg ook heel veel *error* zoekt Vlabel zijn weg in deze complexe materie.

DE COMBINATIE VAN een onrustige wetgever en een hyperkinetische administratie veroorzaakt een nooit-geziene onrust op het terrein. Vermogensplanning was lang een duidelijke en stabiele praktijk. Men wist waaraan men zich moest houden om niet tegen de fiscale lamp te lopen. Een vermogensplanning werd uitgewerkt en men had gemoedsrust.

Maar sinds Vlaanderen die bevoegdheid naar zich toe heeft getrokken, is

die tijd voorbij. Rechtszekerheid en gemoedsrust zijn in Vlaanderen onmogelijk geworden. Notarissen, advocaten, vermogensplanners, enzovoort weten het niet meer. Elke vorm van vermogensplanning kan onder vuur komen te liggen. Of men zijn nalatenschap heeft geregeld via schenking, huwelijkscontract of een slim testament, iedere Vlaming moet op zijn hoede zijn voor wijzigende spelregels.

||| ***‘Luister naar mijn woorden, maar kijk niet naar mijn daden’, is de leidraad van Vlaanderen in de erfbelasting.***

ALSOF DIE ONZEKERHEID nog niet genoeg is, doet nu ook de politiek haar duit in het zakje. Men toetert en spint erop los op sociale media en in de pers: ‘Vlaanderen vermindert de erfbelasting’, ‘De belasting op verdriet wordt afgeschaft’. De waarheid is dat de belastingdruk in Vlaanderen hand over hand toeneemt. Dat komt enerzijds door de verstrakking van de standpunten en anderzijds door de wijzigingen van de wet.

Het recente voorbeeld van gehuwden spreekt boekdelen. Men zegt dat de erfbelasting tussen partners wordt afgeschaft. Uiteindelijk baart de berg een muisje. Partners krijgen een belastingvoordeeltje van 1500 euro. Dat wordt gecommuniceerd als een ongelofelijke overwinning. Tegelijkertijd blijft het oorverdovend stil over de gelijktijdige belastingverhogingen voor gehuwden.

Vlamingen die gehuwd zijn met een stelsel van scheiding van goederen en het samen opgebouwde vermogen aan de langstlevende toebedelen in hun hu-

welijkscontract, zijn bijvoorbeeld sinds dit jaar belast. Het Hof van Cassatie had nochtans beslist dat in dat geval geen erfbelasting verschuldigd was. Om toch belasting te kunnen heffen, heeft men dan maar de wet aangepast. Ook grijpt de Vlaamse wetgever de nakende wijziging van het erfrecht aan om gehuwden in hun portemonnee te treffen. Vandaag is het vruchtgebruik dat de langstlevende echtgenoot krijgt op de door de echt-

genoot bij leven gedane schenkingen belastingvrij. Dat is al meer dan 150 jaar zo. Maar vanaf 1 september 2018 zal het zogenaamde voortgezet vruchtgebruik toch belast zijn in Vlaanderen. Dat zijn twee heel concrete en zeer recente voorbeelden van hoe men de erfbelasting in Vlaanderen geniepig verhoogt. Die verhogingen komen boven op de al verstrengde standpunten van Vlabel.

TEGELIJK TOETEREN dat de belasting vermindert, is dus boerenbedrog. ‘Luister naar mijn woorden, maar kijk niet naar mijn daden’, is de leidraad van Vlaanderen in de erfbelasting. Misschien moeten we toch eens over de regionale grens kijken. In Brussel of Wallonië wordt heel wat minder getoeterd en krijg je gewoon gemoedsrust. ☉

De auteur is advocaat van Rivus en professor aan de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KU Leuven en de Fiscale Hogeschool.